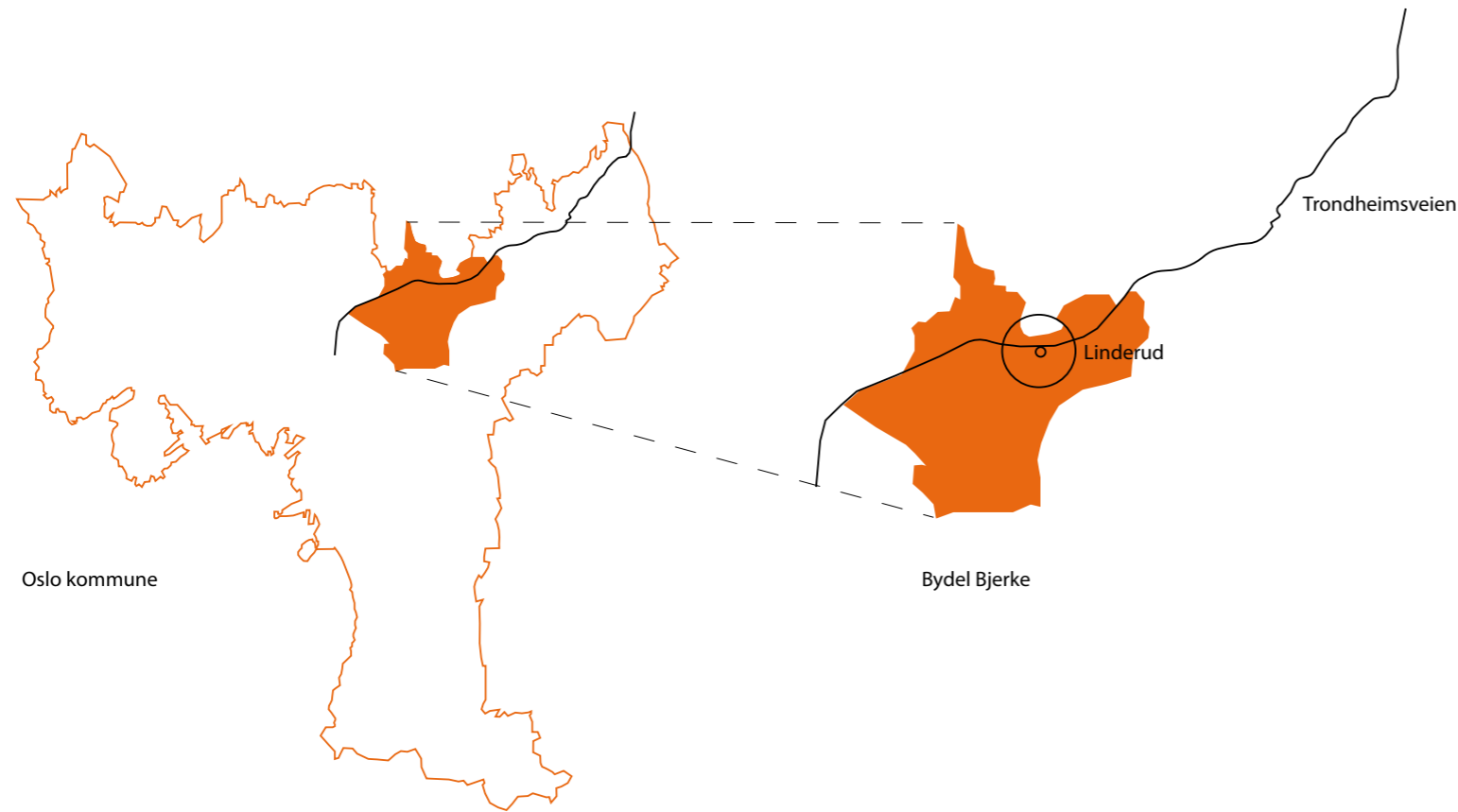

Fra barriere til bymessig søm

Nedskalering av Trondheimsveien gjennom Linderud

Linderud

Kilde: Ortofoto fra Norge i bilder.

Om stedet

Mellom Trondheimsveien og T-banelinjen mot Vestli i bydel Bjerke ligger bydelsstrøket Linderud. Trondheimsveien, en firefelts motorvei som skjærer seg gjennom Groruddalen skaper et skille mellom Linderud, øvrig rekkehusbebyggelse og marka. Motorveien bidrar også til dårligere levekår grunnet høy trafikkmengde, støy, luftforurensning og høy fartsgrense.

Historie

Trondheimsveien ble utvidet til fire felt på 50- og 60-tallet grunnet økende trafikkmengde. Med modernismens inntog ble trafikkseparering et viktig prinsipp. Veien ble bygget for at biltrafikken kunne gå effektivt og sikkert, og fotgjengerne kunne unngå farlige situasjoner. Det ble derfor bygget broer og underganger, samt kjørekorridorer som gjør veien vanskelig å krysse for myke trafikanter.

Utvidelsen av Trondheimsveien og utbyggingen av T-banesystemet la grunnlaget for massiv boligutbygging på eksisterende jordbruksarealer i Groruddalen. For å skille boliger og forurensende næring ble et ledende prinsipp at næring skulle ligge i dalbunnen, mens boliger ble lagt til dalsidene i nærheten av marka. På Linderud resulterte det i lamellbebyggelse i tun og høye skiveblokker med overvekt av 3-roms leiligheter og noen mindre leiligheter. Utbyggingen ga mange boliger på kort tid. Store funksjonelle bygninger som Linderud skole, Bjerke videregående skole og Linderud senter kom også i løpet av perioden. Linderud senter, bygget i 1967, er Norges første bilbaserte senter.

Siden utbyggingen av Linderud på 50- og 60-tallet har det ikke skjedd mye på stedet. (Bydel Bjerke, 2020).

Dagens situasjon

- Nærliggende grøntområder
- Senter med "alle" hverdagslige nødvendigheter
- Kollektivtilbud med t-bane og buss

Visuell identitet

Modernismens materialbruk - murbygninger

Utsikt dallandskap

Tettbygd med lave og høye blokker

Sikt til skog

Foto: skjermdump Google Maps

Lave boligbygg i teglstein

Høye lamellblokker

Senteret - massiv bebyggelse

Spisested i tegl

Alle foto: Ingunn Telenius

Historisk

Foto: Geir Johansen

Foto: Ingunn Telenius

Foto: Ragnhild Haadland Høen

Foto: Ingunn Telenius

Foto: Kjetil Malkenes Hovland

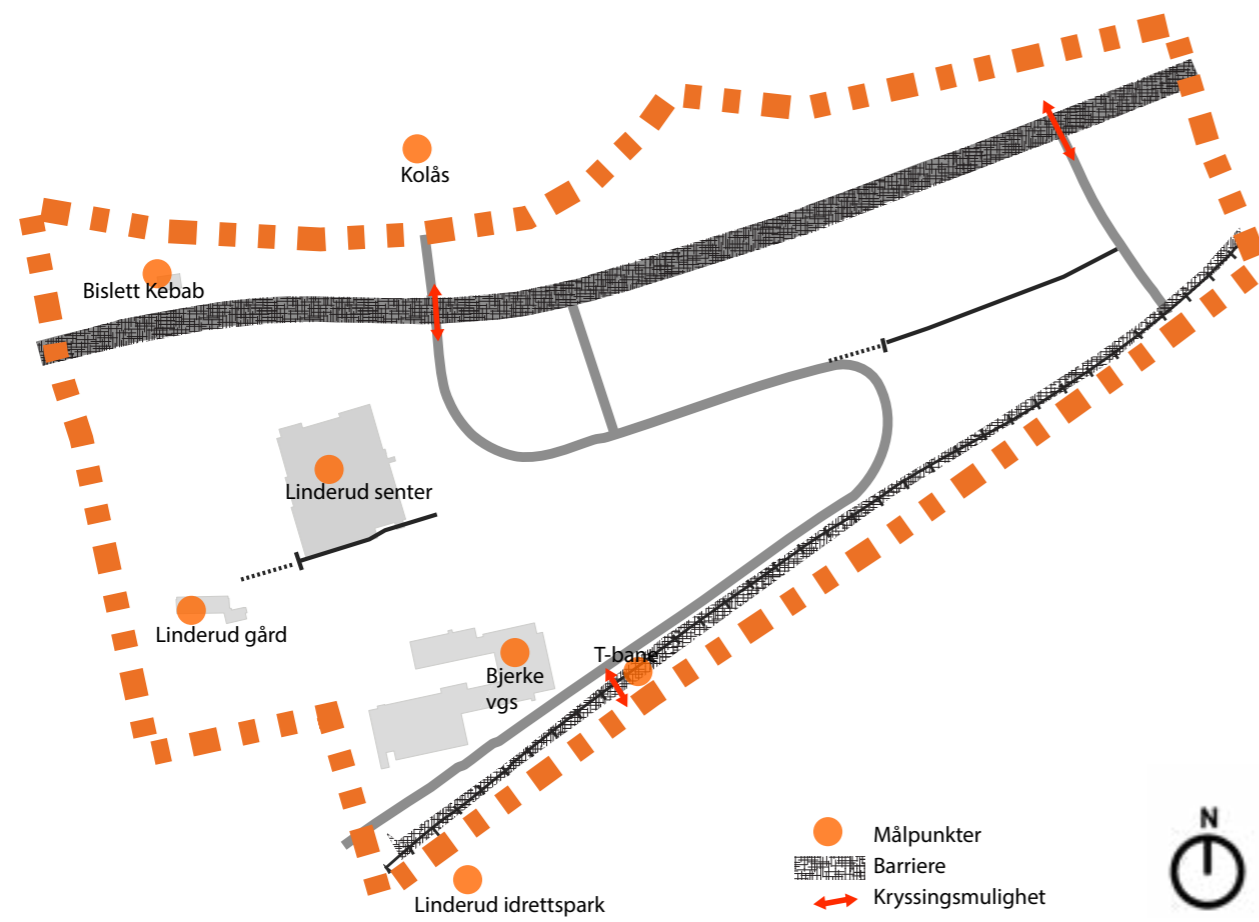
A3/ 1:5000

- Modernismen
- Barokken

Linderud

Målpunkter

Eksisterende veistruktur og støy

Fragmentering

Fargene indikerer ulike bygningstypologier. Markeringene viser grupperinger av liknende bygg med like funksjoner. Linderud er fragmentert og oppdelt.

SWOT

STYRKER

1. Godt bevart historisk anlegg og bevarte kulturminner
2. Godt kollektivtilbud
3. Korte avstander mellom tjenester og tilbud, med Linderud sentrum som hjertet av Linderud
4. Godt skoletilbud og idrettsbaner
5. Stor eksisterende grønnstruktur og kort avstand til skog

SVAKHETER

6. trangbodd
7. Lite helhetlig utbygging, oppdelt
8. Mye trafikk, støy fra veiene, oppdeling
9. Noe uoversiktlig gang- og sykkelveinett (Helning - Bratte gang- og sykkelveier)

MULIGHETER

10. Utvidelse av Linderud gård som park
11. Mer helhetlig veinett for myke trafikanter.
12. Kvartalstruktur
13. Trondheimsveien - Fra vei til gate
14. Helhetlig fortetting
15. Lokalsenterutvikling
16. Plassutnyttelse

TRUSLER

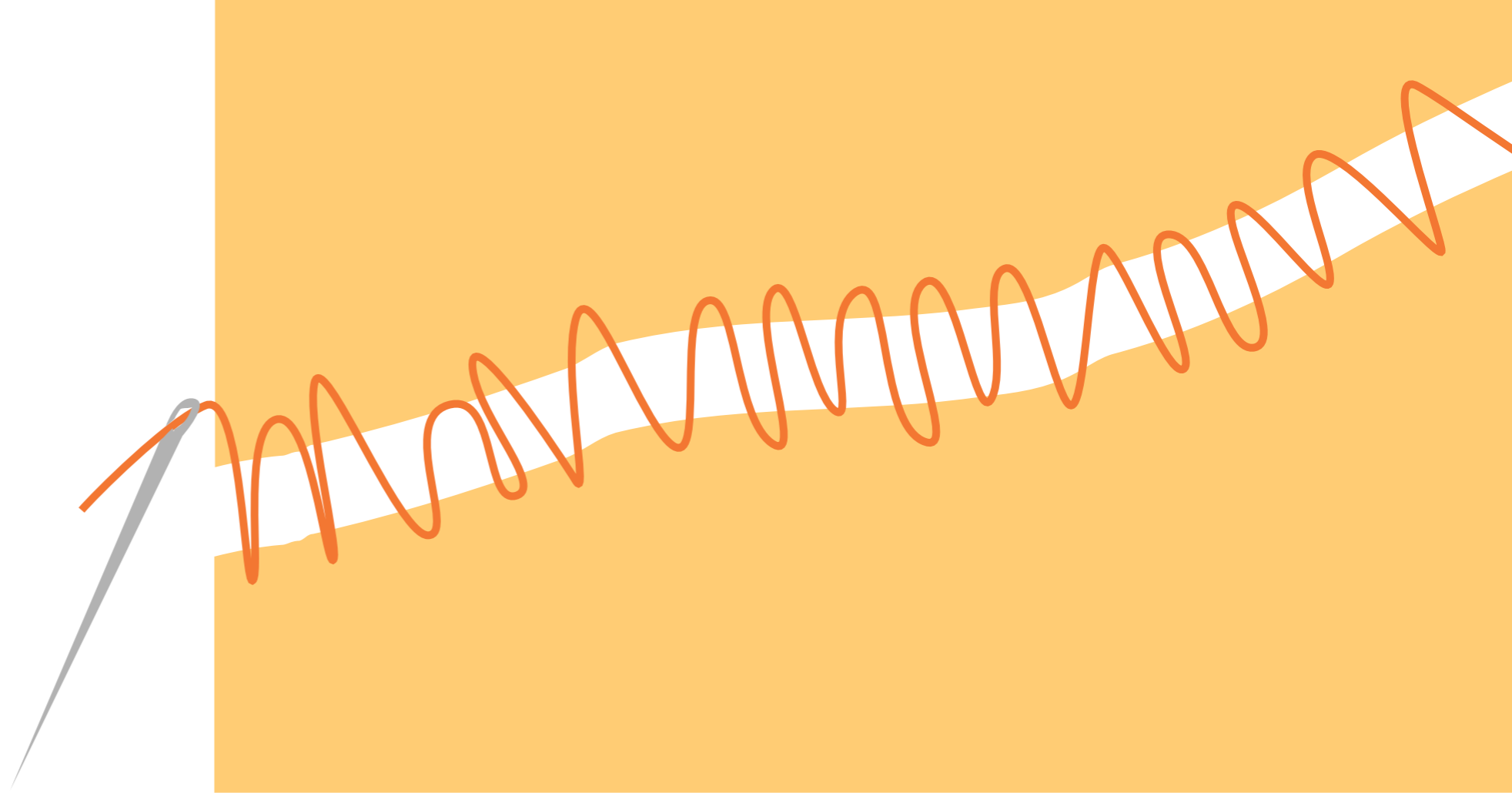
17. Elementer av historisk verdi blir truet av utbygging
18. Kan bli "kaos" i starten om veisystemet endres (må varsles og informeres godt)
19. Dårlig vei- og boligplanlegging fører til lite helhet

Problemstilling

Hvordan fremheve kvaliteter og identitet på Linderud gjennom nedskalering av Trondheimsveien?

Linderud

“Massive singles in cities have a quality in common with each other. They form borders, and borders in cities usually make destructive neighbors.

A border - the perimeter of a single massive or stretch-out use of territory - forms the edge of an area of “ordinary” city. Often borders are thought of as passive objects, or matter-of-factly just as edges. However, a border exerts an active influence.”

- Jane Jacobs (1961)

Grensevakuum og bymessig søm

Trondheimsveien i dag oppleves som en barriere og et skille i bylandskapet. Dette er et typisk eksempel på det som Jane Jacobs i *The Death and Life of Great American Cities* (1961) ville kalt for “border vakuum”, et tomrom som oppleves som en grense mellom steder. Her blir Linderud på sørsiden av Trondheimsveien skilt fra områdene på nordsiden, blant annet friområdet Kolås.

Vi vil snu denne situasjonen til å gjøre Trondheimsveien om til en bymessig søm - elementet som samler begge sidene av veien. Veien kommer fortsatt til å være et tydelig element i landskapet, men i stedet for å skille nord og sør som en barriere og mur, vil grepene samle sidene med en søm av byrom og skape en helhet på Linderud.

Plangrep

Grep:

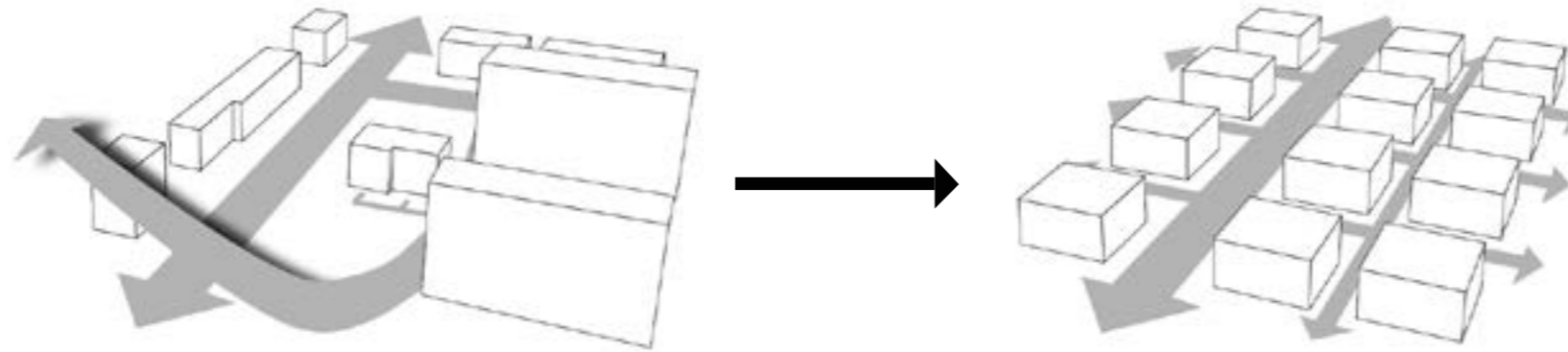
- Trondheimsveien til bygate
- Bånd på tvers av gaten, binder sammene og skaper helhet
- Fremheve kvaliteter og identitet

Trondheimsveien ligger som en grense på nordsiden av Linderud. Grepet består i omgjøre Trondheimsveien fra en barriere til et byrom gjennom å dele Trondheimsveien fra Linderud gård til Veitvet i tre sekvenser. Hver av de tre sekvensene fremhever og speiler kvalitetene man finner på Linderud. Samtidig vil vi nedskalere Trondheimsveien til en bygate. Gjennom grepene kan vi endre veien fra et avvisende element til en trekkfaktor på Linderud.

Båndene viser tre sekvenser. I hvert av de trekkes det inn kjennetegn og identitetsmarkører som gjenspeiler seg i gatens utforming.

Tiltak og prinsipper

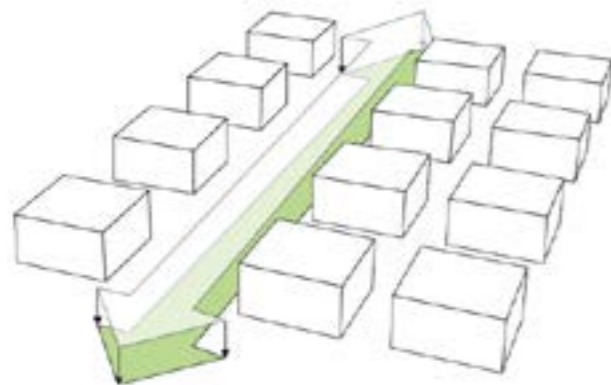
Fra krysning i etasjer til kvartalstruktur i plan

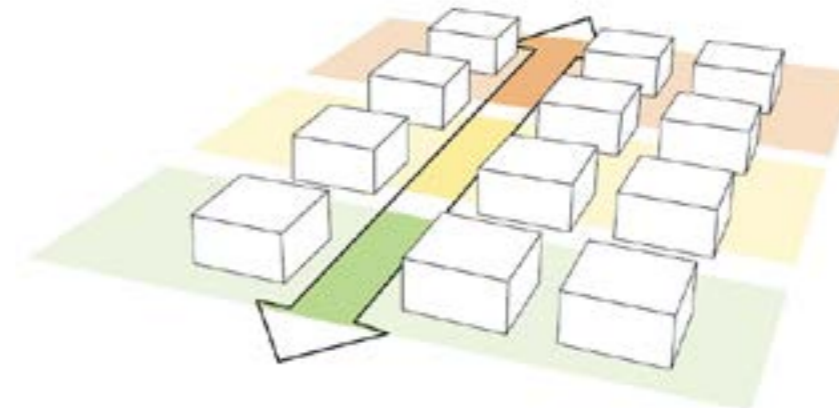
Dagens trafikk-løsning foregår i flere nivåer, noe som gjør at det er vanskelig å holde oversikt over området

Fremtidens løsning blir å bygge om til kvartalstruktur, slik at det blir lettere å holde oversikt og økt fremkommelighet og lesbarhet for beboerne. Bebyggelsen vil ligge på nivå med den nye Trondheimsveien, som vil gjøre det lettere å krysse.

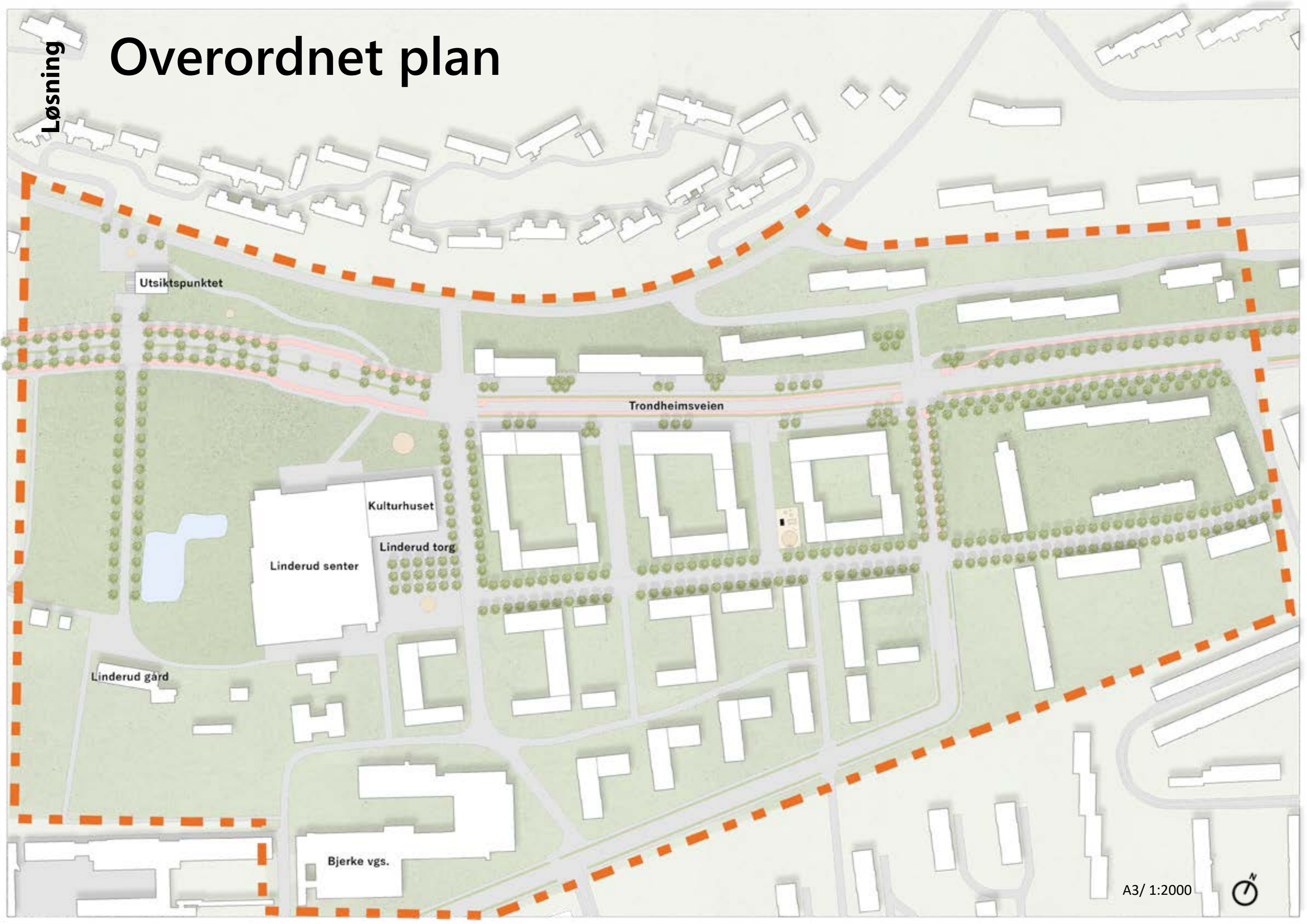
Senke veien for å tilpasse høydenivået til eksisterende og nye bygg

Tre seksjoner for å fremheve identitetstrekk

Overordnet plan

Utsiktspunktet

Trondheimsveien

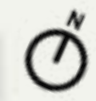
Kulturhuset

Linderud torg

Linderud senter

Linderud gård

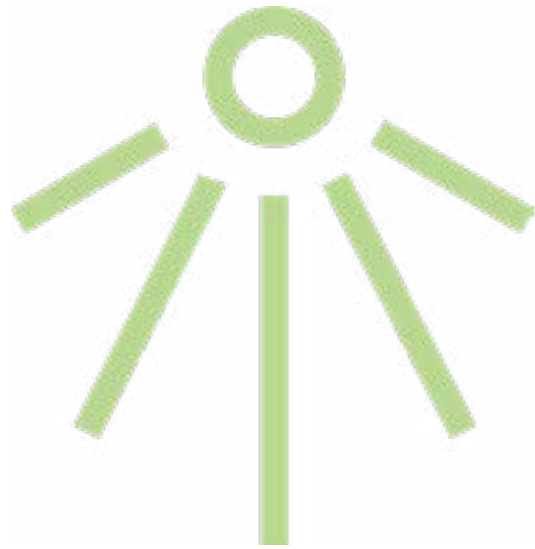
Bjerke vgs.

Tre sekvenser

De tre sekvensene skal forene de to sidene av Trondheimsveien, samt fremheve identiteten til Linderud. Sekvensene tilknyttes til omkringliggende omgivelser der utformingen trekker inn identitetstrekk. I arbeidet om å fremheve identiteten til Linderud har vi dannet tre seksjoner. Dette har blitt gjort med tilknytning til omkringliggende omgivelser, og trukket inn ulike identitetstrekk for hvert av seksjonene. Dette er for å forene begge sidene av Trondheimsveien.

Utsikt og nærhet til det grønne

Sentrum med bykvaliteter

Rolig boligsone

1. sekvens: Boligstrøket

Foto: Ingunn Telenius

- Rom for det private
- Tar nabolaget tilbake
- Dobbeltsøm, lukket søm

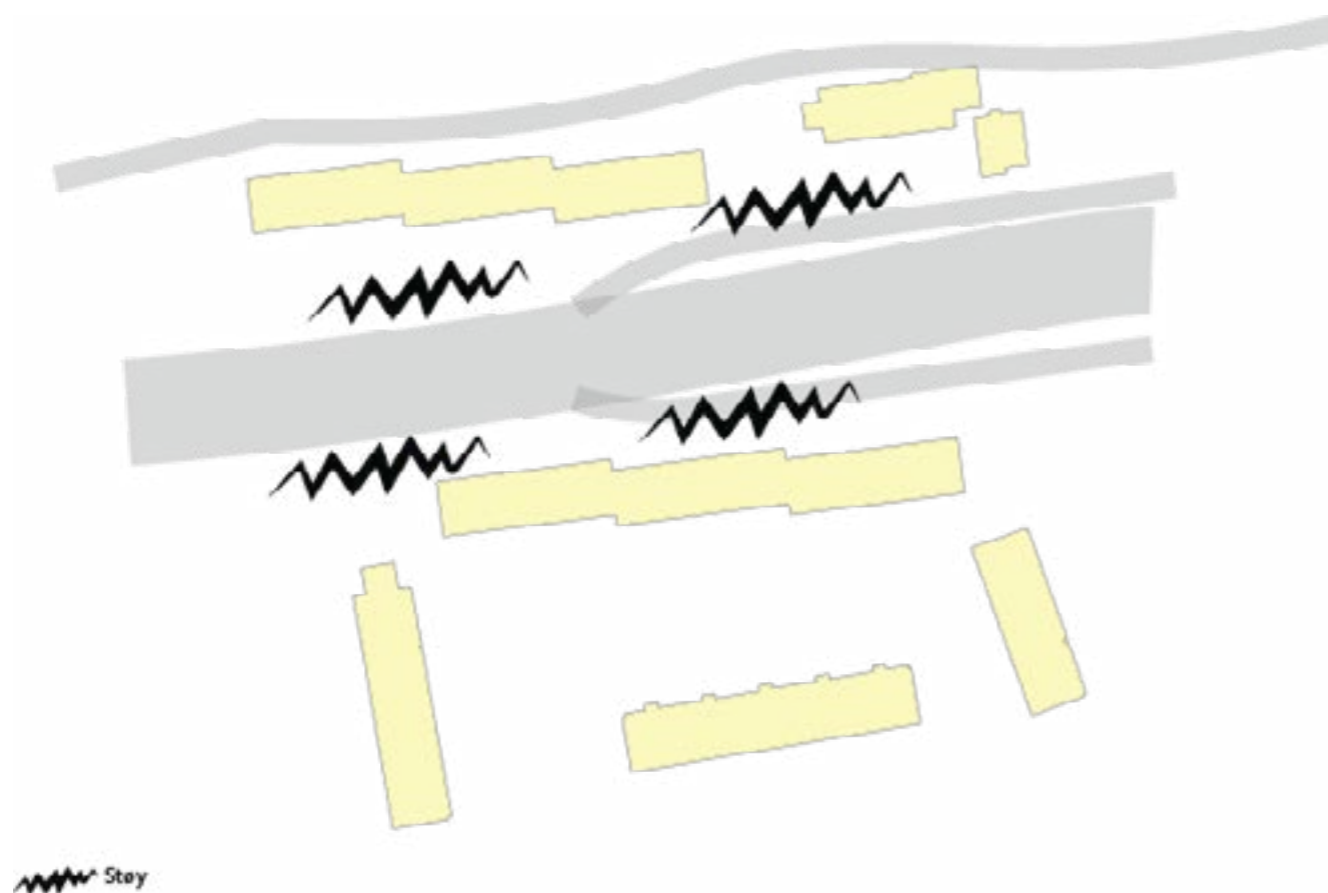
Mål og tiltak

- Trekkene bidrar til markere start/slutt på Linderud → lokalt særpreg
- Attraktivt og trygt bomiljø

Beskrivelse av ønsket oppnåelse

Første sekvens går i gjennom et tettere boligstrøk, og er utformet for å skape et bedre bomiljø for beboerne langs gaten. Gjennom etablering av tre trekker og vegetasjonsfelt oppleves gaten smalere og mer intim for alle trafikanter. Tverrsnittet er tilpasset eksisterende terreng. Sekvensen er utformet med to fortau og sykkelfelt på sørsiden av to kjørefelt og to kollektivfelt for å skape en forlengelse av sykkelfelt og fortau mellom sentrumsfølelsen i sekvens 2 og handelsaktiviteten på Veitvet senter. På nordsiden av gaten er sykkel- og gangvei plassert på et høyere nivå i terrenget mot forhager inntil boligene. Lavere fartsgrense, i tillegg til skjerming fra vegetasjon, vil bidra til redusert støy og forurensning for beboerne i området. I tillegg vil trekkene skjerme noe for innsyn.

Dagens situasjon

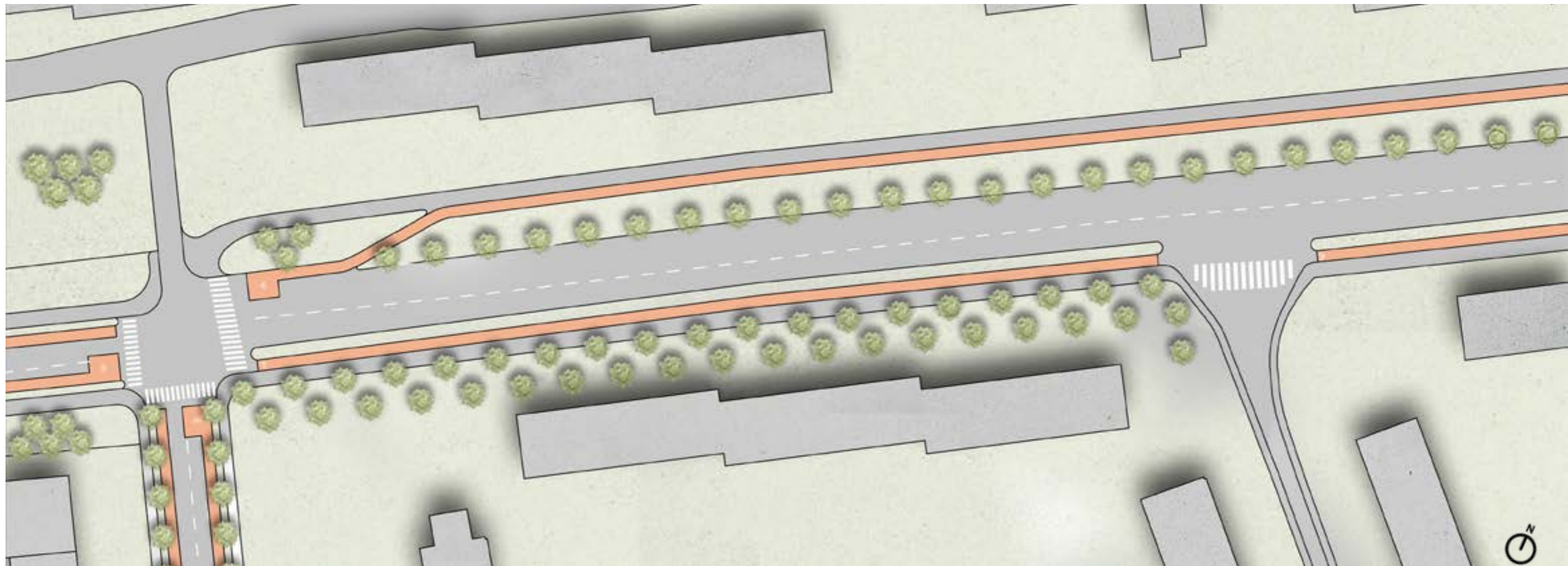

Fremtidig situasjon

Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

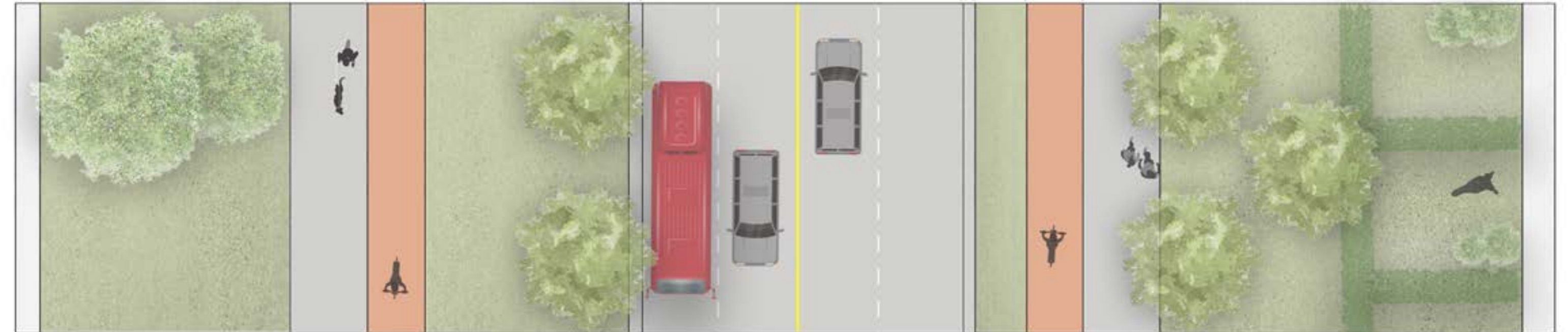

Fremtidig situasjon

A3 / 1:750

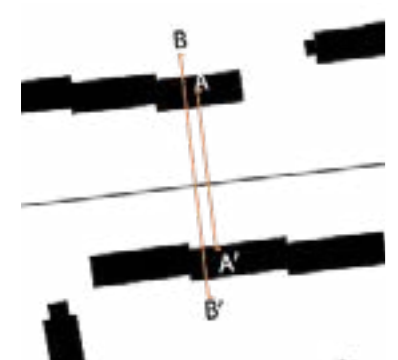
Boligstrøket

3 m 2,2 m 8 m 12,5 m 3 m 2,2 m 3 m

FORTAU SYKKELVEI VEGETASJONSSONE KANTSTEINSONE KJØREBANE KANTSTEINSONE VEGETASJONSSONE SYKKELFELT FORTAU

60 m
1:150 / A3

Boligstrøket

2. sekvens: Linderud byggate

Modernismens bygningstypologi Foto: Ingunn Telenius

- Velkommen inn i sentrum
- Samlingspunktet
- Linderuds offentlige lomme
- Innsnevring av gatesnittet

Mål og tiltak

- Flere møteplasser og målpunkt
- Sosial arena med bykvaliteter

Beskrivelse av ønsket oppnåelse

Andre sekvens, markert av de eksisterende høyblokkene på Linderud, skal Trondheimsveien bli en aktiv og levende byggate med aktive fasader og brede fortau. Trondheimsveien innsnevres fra fire til to felt og ny bebyggelse plasseres nær gaten og fungerer som et romdannende element. Dette skaper et smalere tverrsnitt med god kontakt på tvers av gaten. Grunnet dette kan vi ha aktive førsteetasjer med brede fortau med god plass til uteservering og handelsaktivitet i gaten. Slik kan vi trekke noe av sentrumsfølelsen ut av kjøpesenteret og inn i det nye byrommet. Her kan lokale næringer etablere seg på nord- og sørsiden av gaten. I sør er av gaten fortauet noe smalere da det på denne siden vil være skygge deler av dagen. Mot nord får gaten et bredt fortau med møblering- og ferdselssone. Her kan kafeer og restauranter ha uteservering i solen i sommerhalvåret, og fungere som sosiale arenaer.

Vegetasjonen i den midtre sekvensen er plassert i klynger langs gaten i stedet for trerækker som man finner i de to andre sekvensene. Dette er for å skape en visuell endring i vegetasjonsuttrykk og hindre blokkering av sikt på tvers.

Linderud bygate

Dagens situasjon

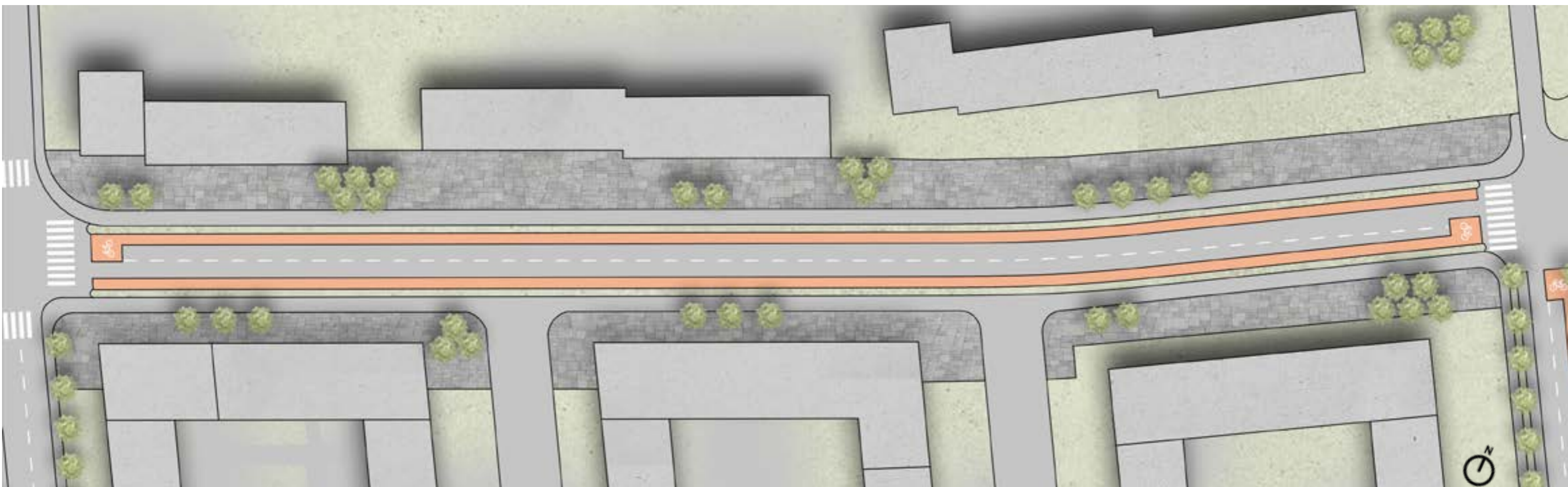
Fremtidig situasjon

Linderud byggate

Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

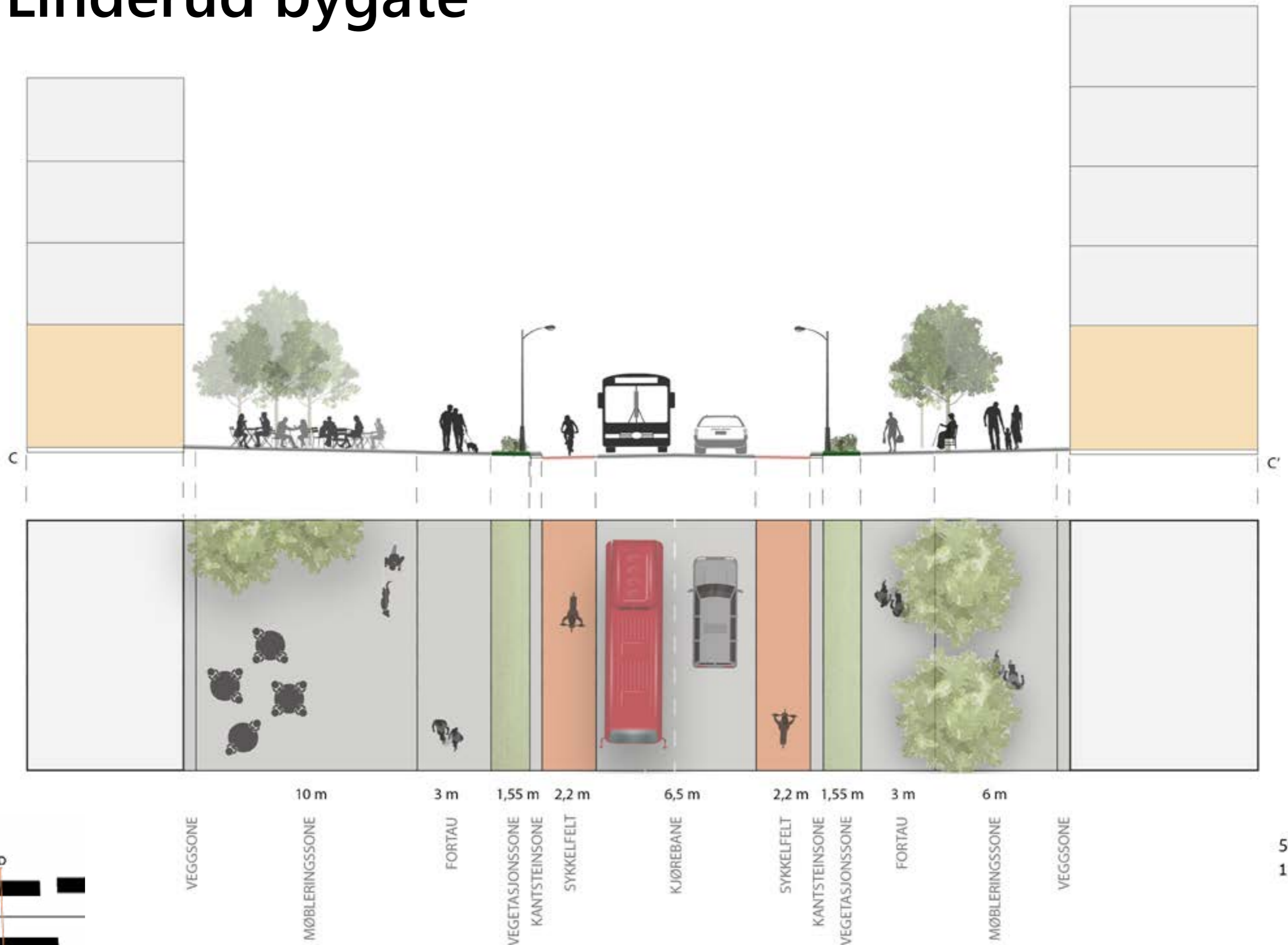
Fremtidens situasjon

1:750 / A3

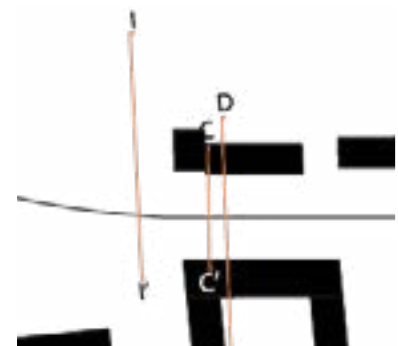

Linderud byggate

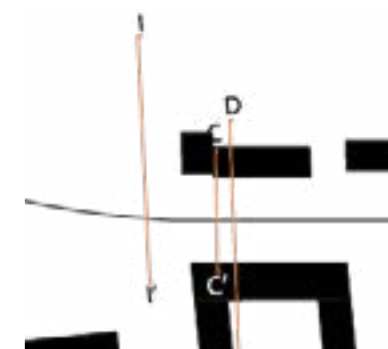

50 m
1:150 / A3

Linderud byggate

100 m
1:250 / A3

3. sekvens: **Historieaksen**

Alléen og utsikt Linderud gård. Foto: Emilie Netskar

- Barokke virkemidler
- Forlengelse og forankring av historie
- Trekke inn natur og landskap

Mål og tiltak

- Lokalt og historisk særpreg
- Tydelig entre/slutt på Linderud
- Rekreasjonsområde, færre harde og grå flater
- Offentlige møteplasser - målpunkt (utsiktspunktet), parken, kulturhuset

Beskrivelse av ønsket oppnåelse

Sekvens tre utvider det historiske anlegget Linderud gård med dets barokke karaktertrekk på tvers av Trondheimsveien. På Linderud gård finner man en særegen allé som strekker seg fra hovedbygget mot nord. Trondheimsveien markerer en avslutning og mur mot parkanlegget. På nordsiden av Trondheimsveien finner man i dag en bensinstasjon og Bislett kebab. Her finnes det også en storslått utsikt over Groruddalen og mot Oslo. Ved å trekke alléen over Trondheimsveien til et nyetablert utsiktspunkt på toppen av taket til Bislett kebab forlenger vi aksen. På toppen av utsiktspunktet kan folket på Linderud oppleve det store landskapsrommet utenfor Linderud samtidig som det historiske anlegget forankrer folket til stedet.

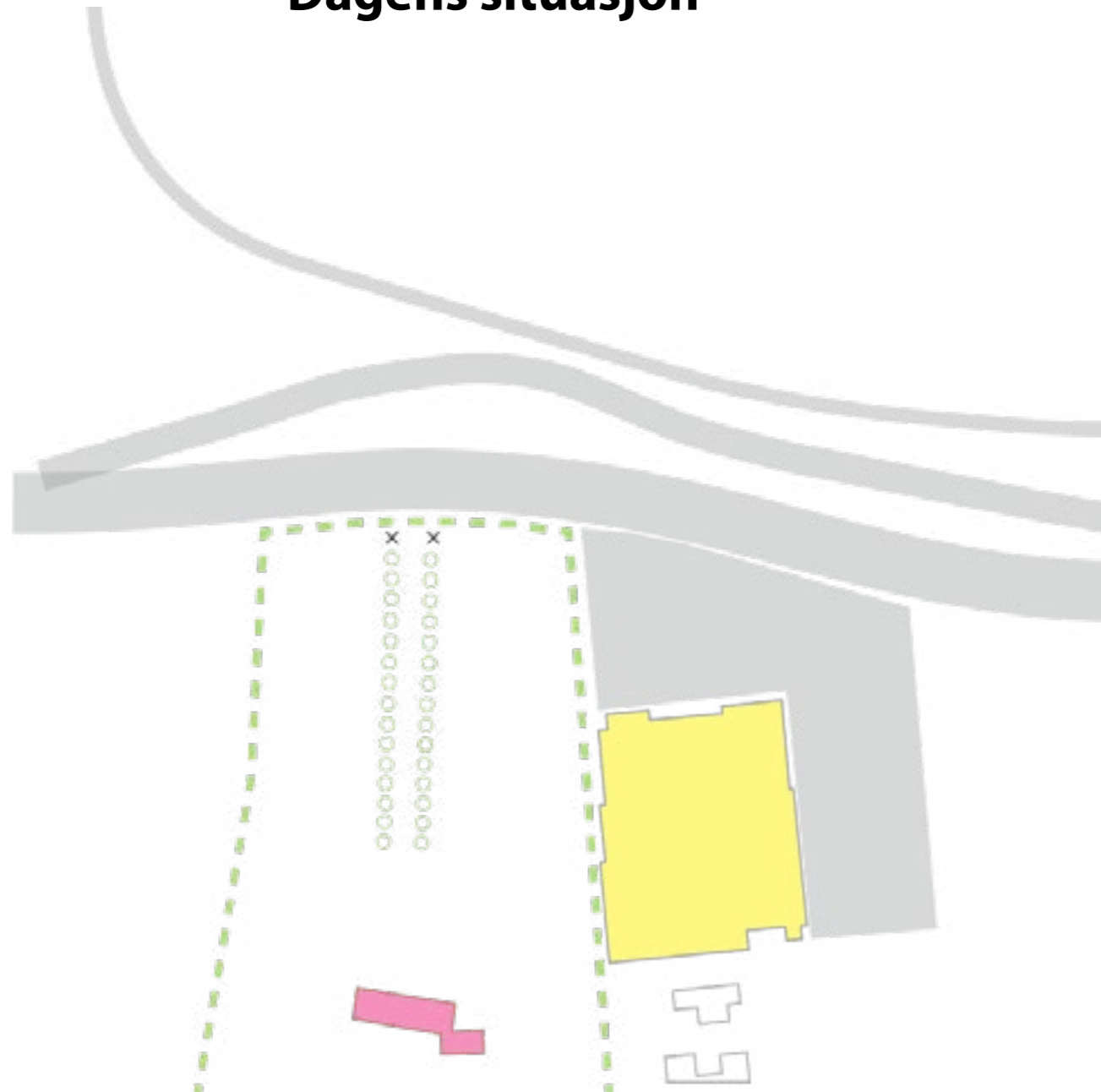
Vi utvider parkanlegget mot øst og Linderud senter og fjerner uteparkeringen rundt senteret. Parkeringen endres til kjellerparkering under senteret. Samtidig etablerer vi et nytt kulturhus i sammenheng med Linderud senter. Parken blir et uteområde for brukerne av senteret og det nye kulturhuset. Parken blir en grønn lunge i Linderud sentrum, et rekreasjonsområde tilgjengelig for alle. Langs Trondheimsveien nord for parken etableres nye busstopp. Parken blir derfor også en gangakse for de som ankommer Linderud med kollektivt.

Langs tredje sekvens blir det sykkelvei i begge retninger på hver side av veien, samt side- og midtrabatter med trekker som skiller fortau og sykkelvei fra to kjørefelt og to kollektivfelt.

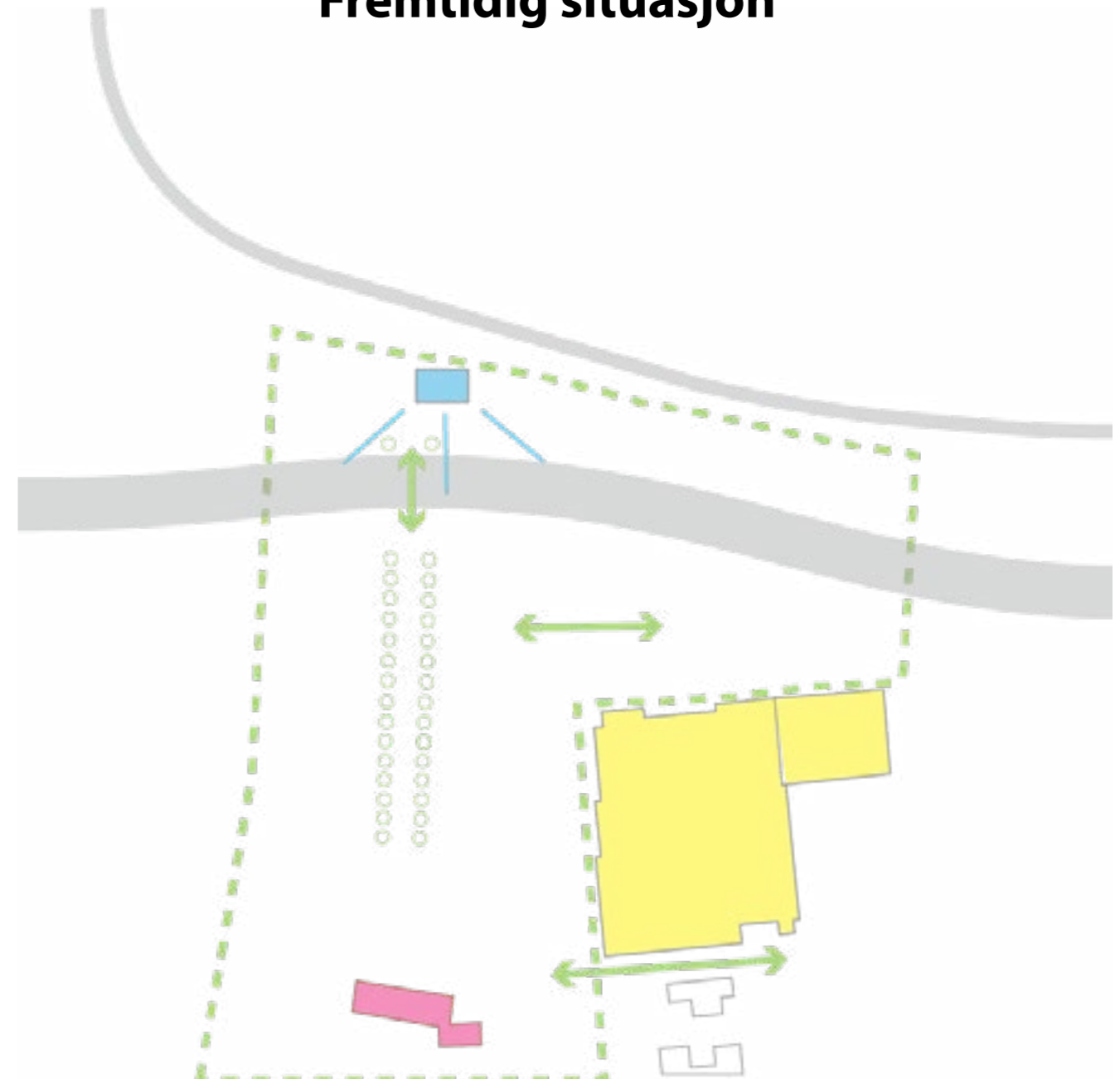

3. sekvens: Historieaksen

Dagens situasjon

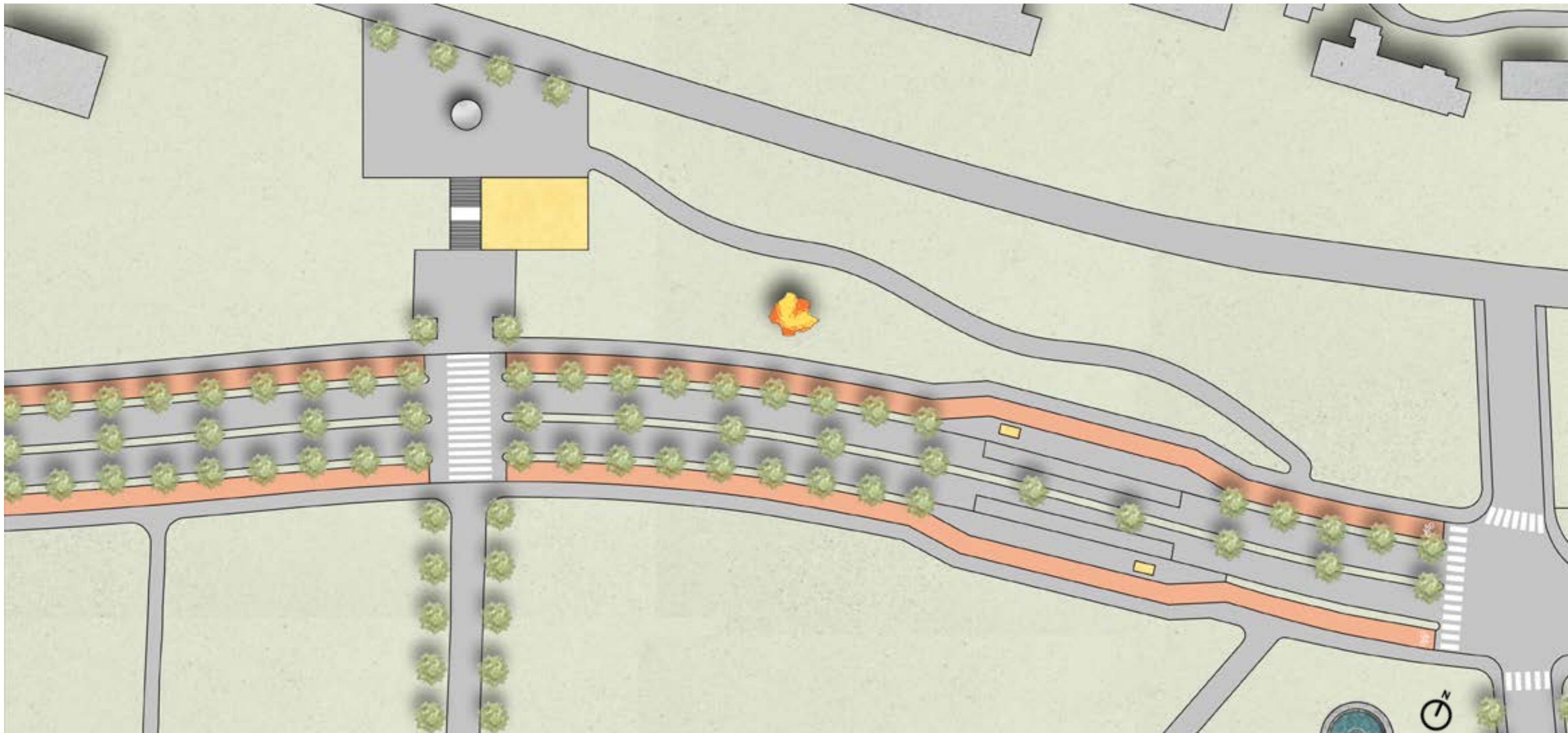
Fremtidig situasjon

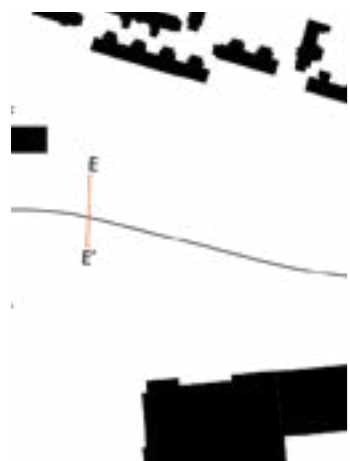
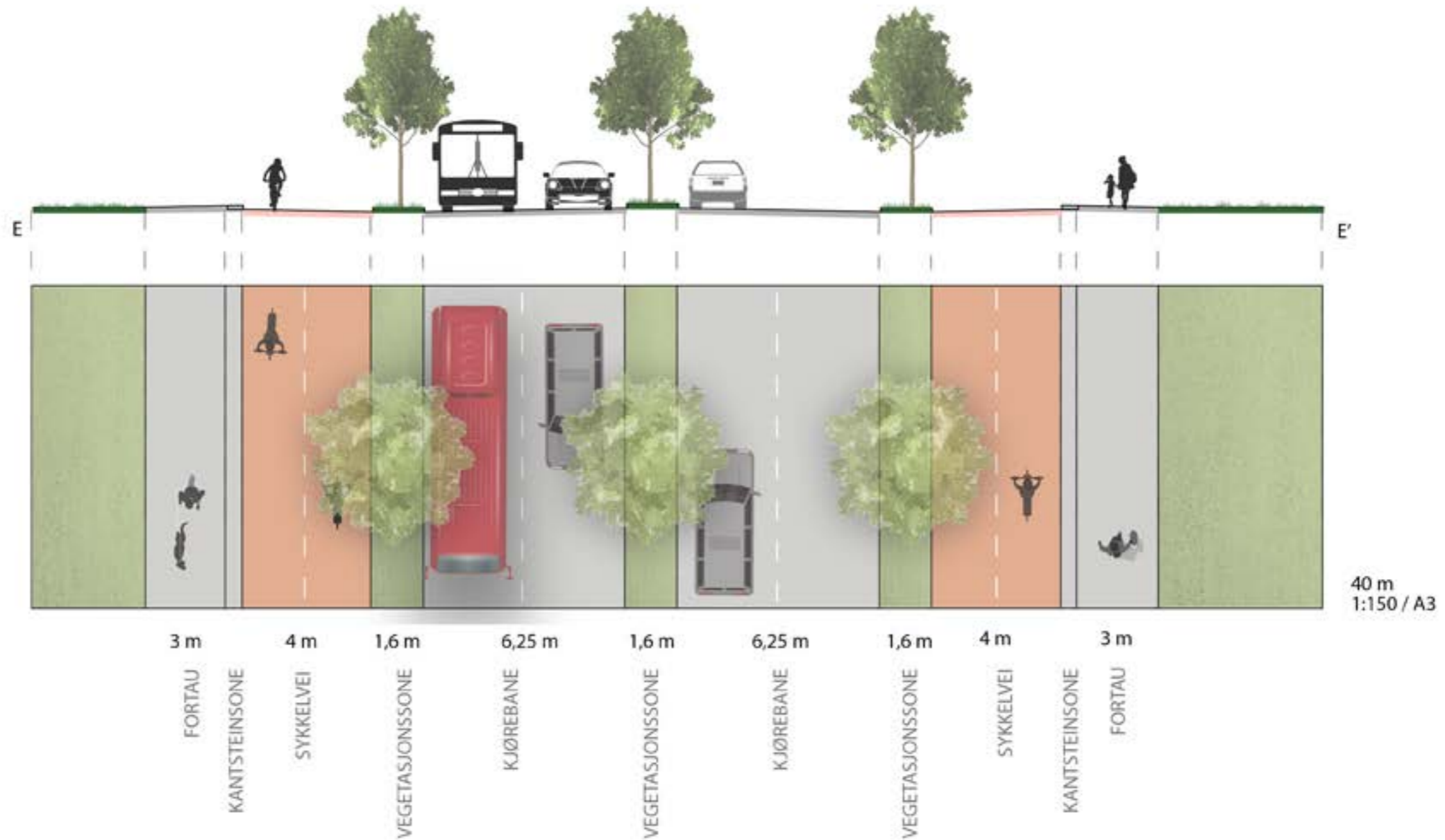
3. sekvens: Historieaksen

Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

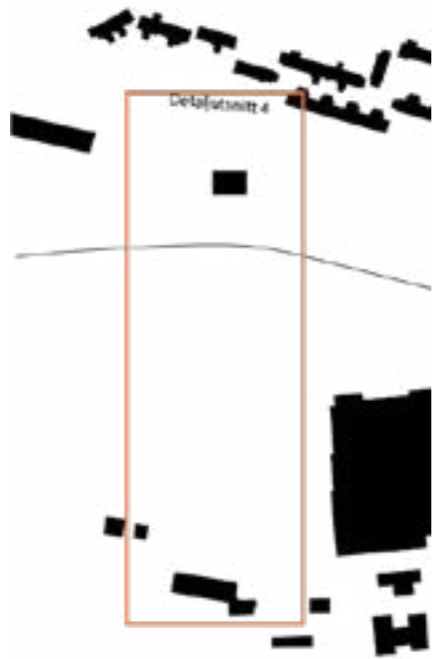
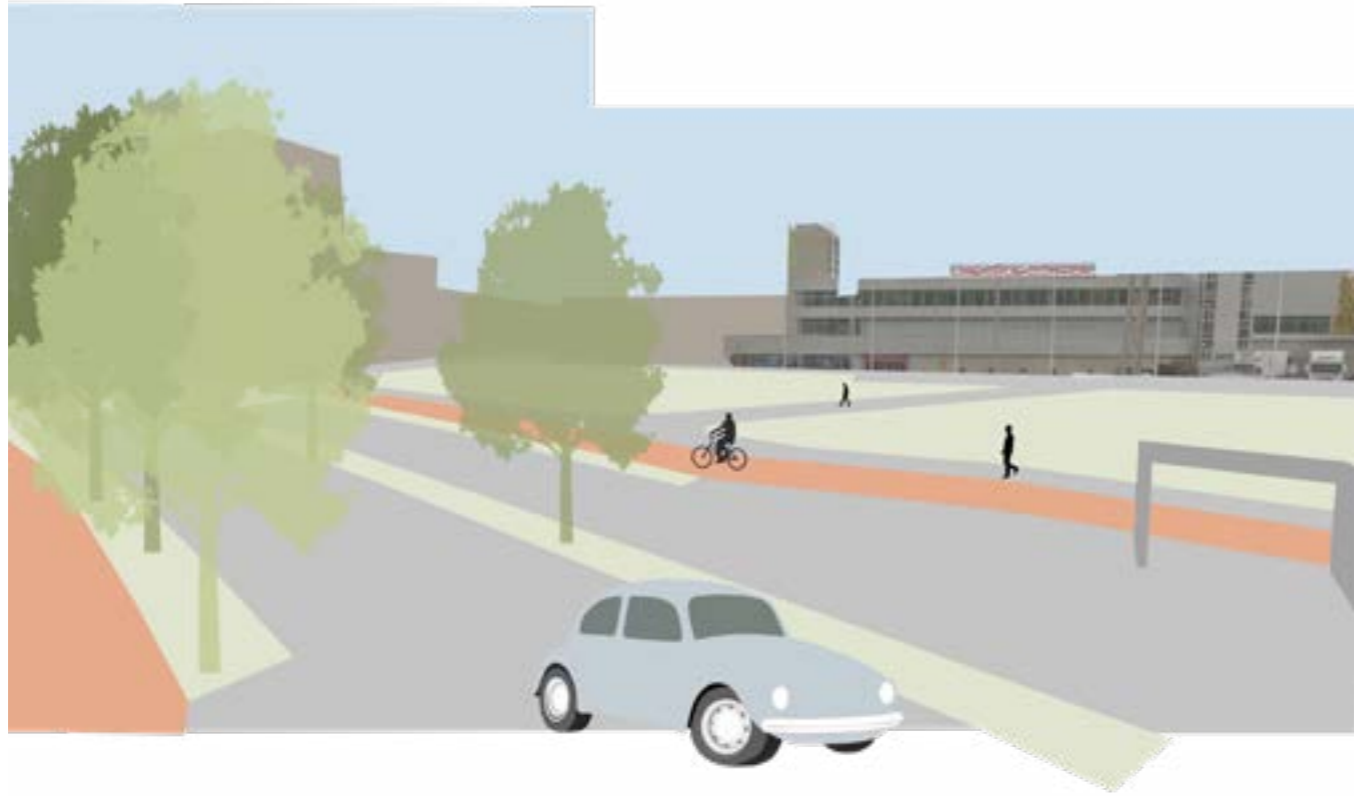

3. sekvens: Historieaksen

3. sekvens: Historieaksen

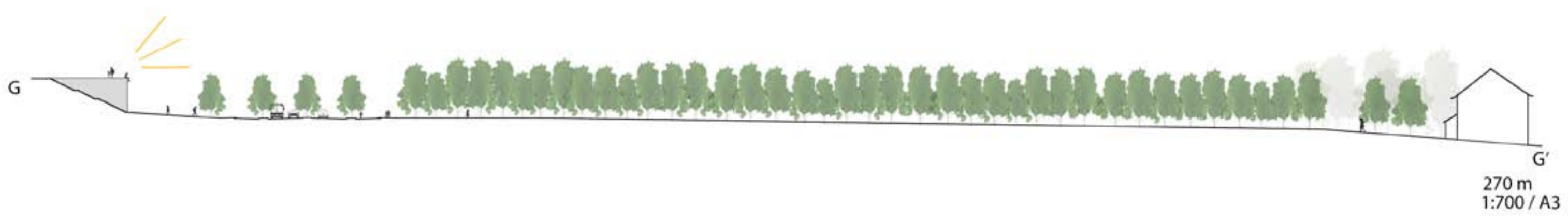
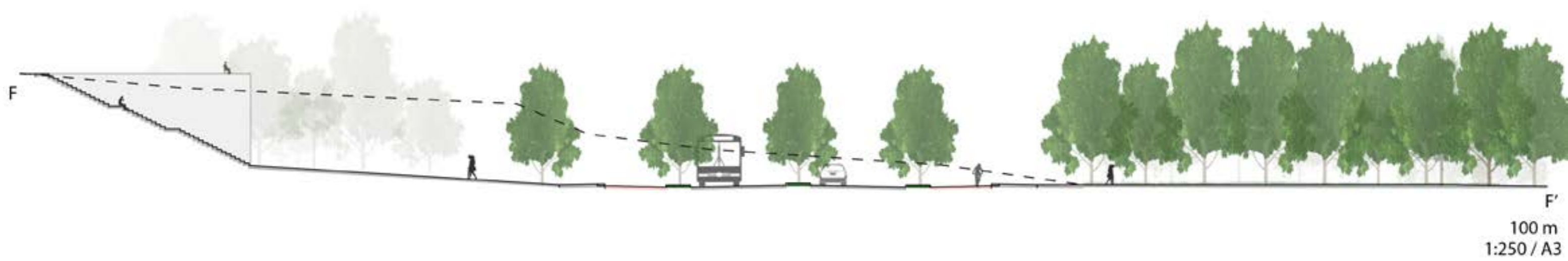
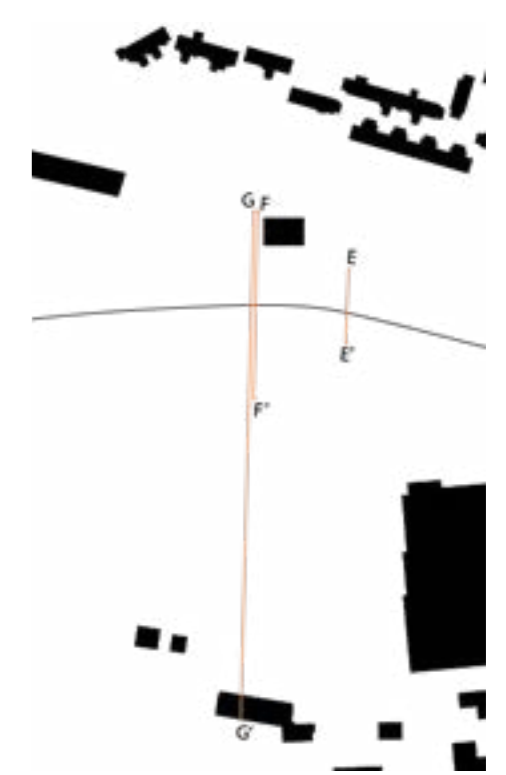
Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

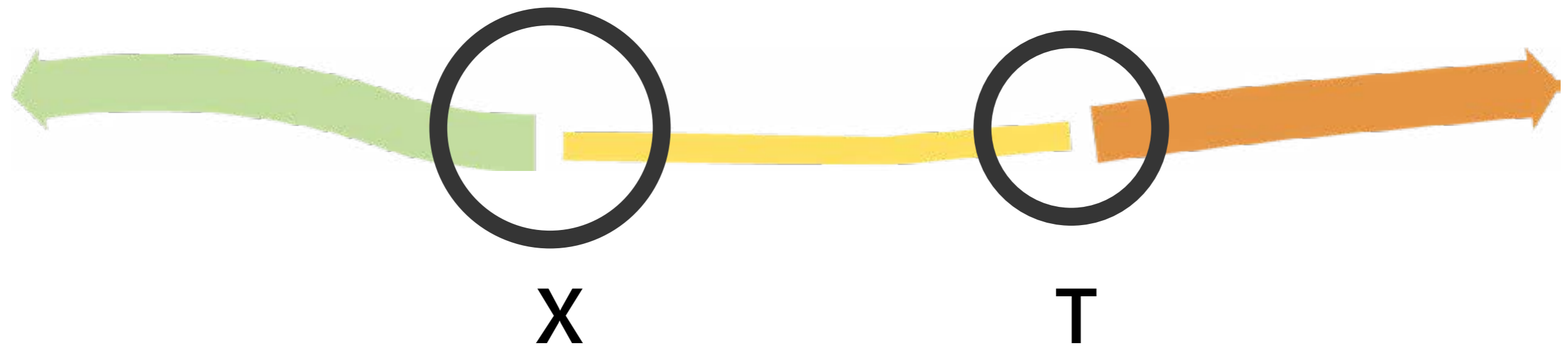

3. sekvens: Historieaksen

Snitt F-F' viser hvordan terrenget endrer seg i ny utforming av Trondheimsveien, og tilknytning mellom eksisterende allé og nytt utsiktspunkt.
Snitt G-G' viser aksen fra utsiktspunktet til Linderud gård.

Møtene mellom sekvensene

Møtene mellom sekvensene

X-kryss

Overgangen mellom andre og tredje sekvens markeres av et lysregulert X-kryss. Her øker veien til fire felter igjen, med egne kollektivfelt.

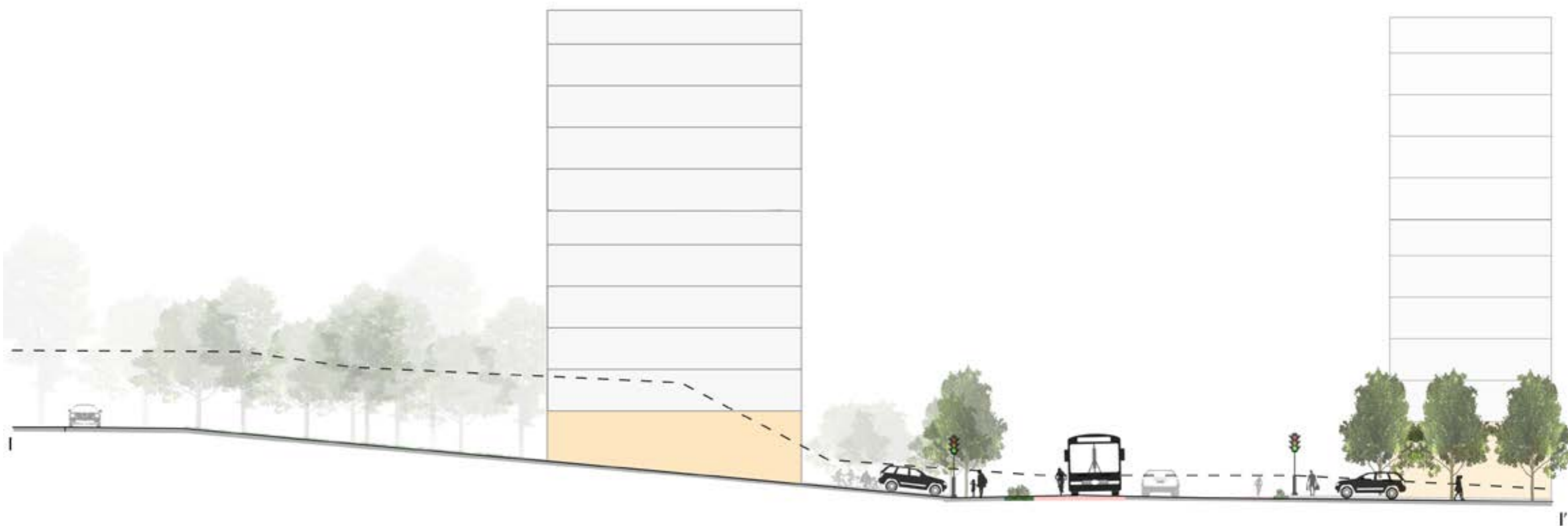
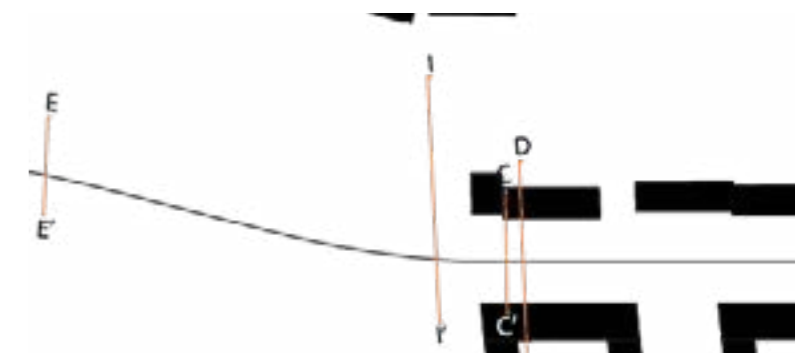

Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

Møtene mellom sekvensene

X-kryss

100 m
1:250 / A3

Møtene mellom sekvensene

T-kryss

Overgangen mellom første og andre sekvens markeres av et lysregulert T-kryss. Fire felter blir til to, hvor bussene blir prioritert først i krysset.

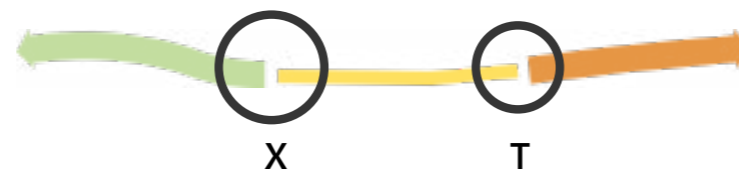
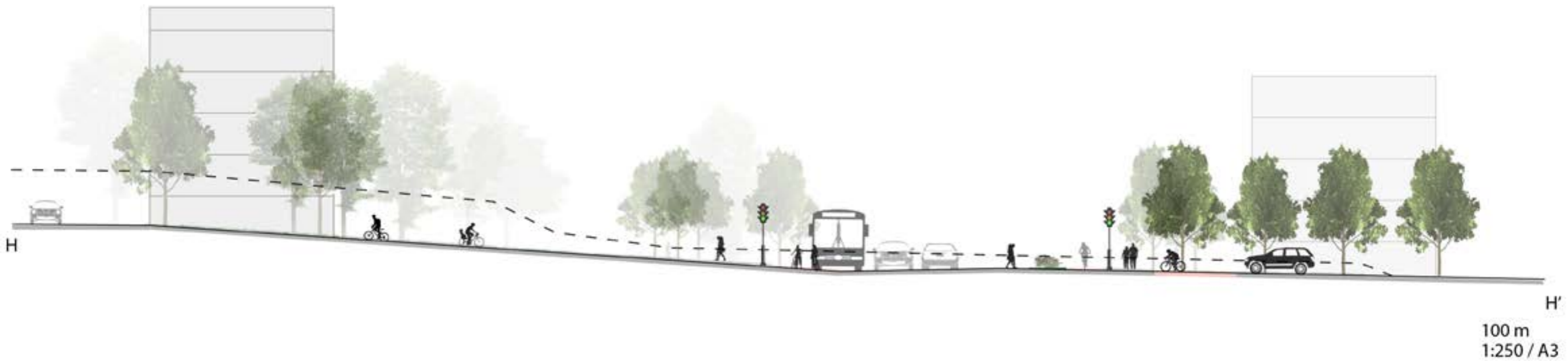
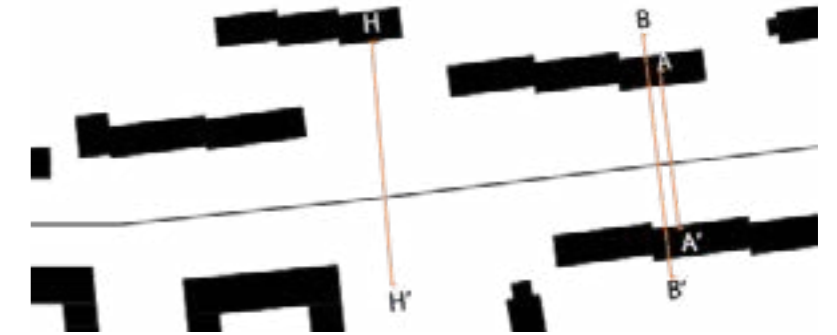

Dagens situasjon. Foto: Kartverket.

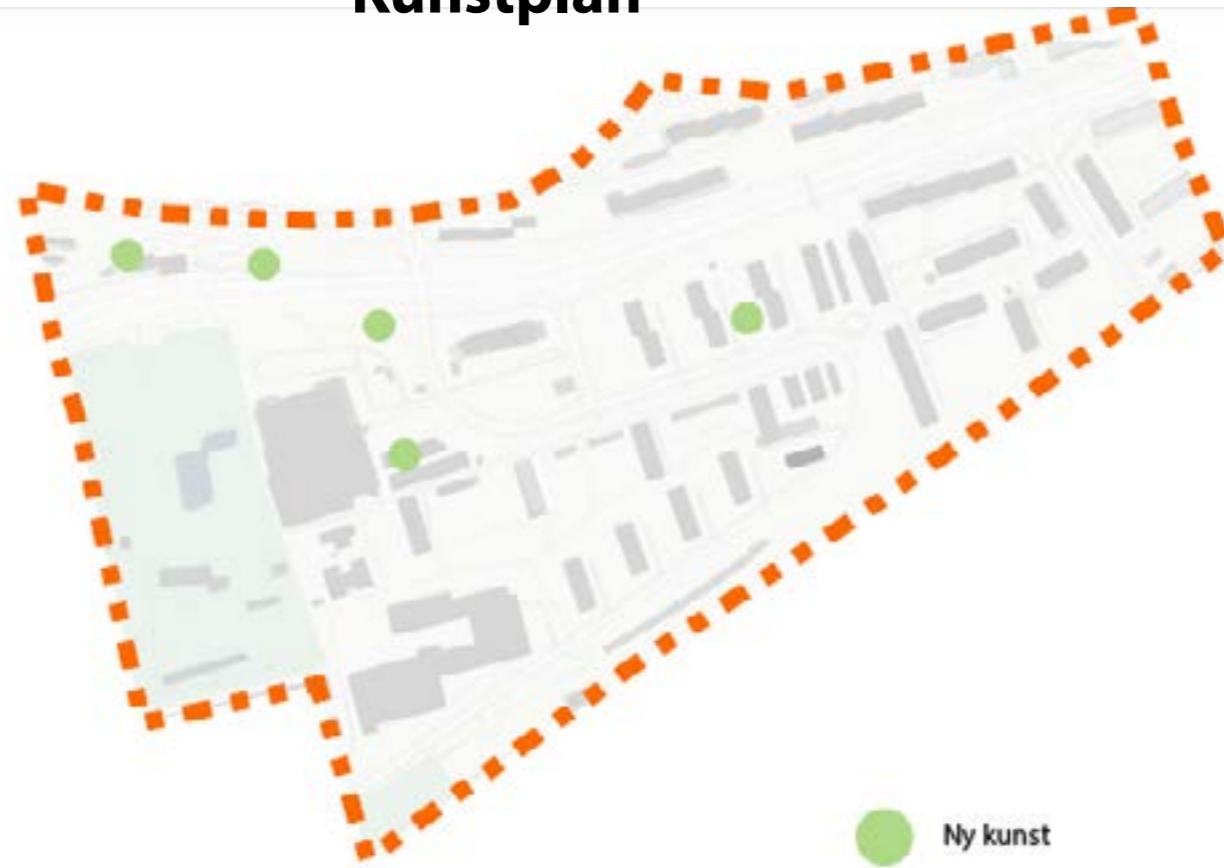
Møtene mellom sekvensene

T-kryss

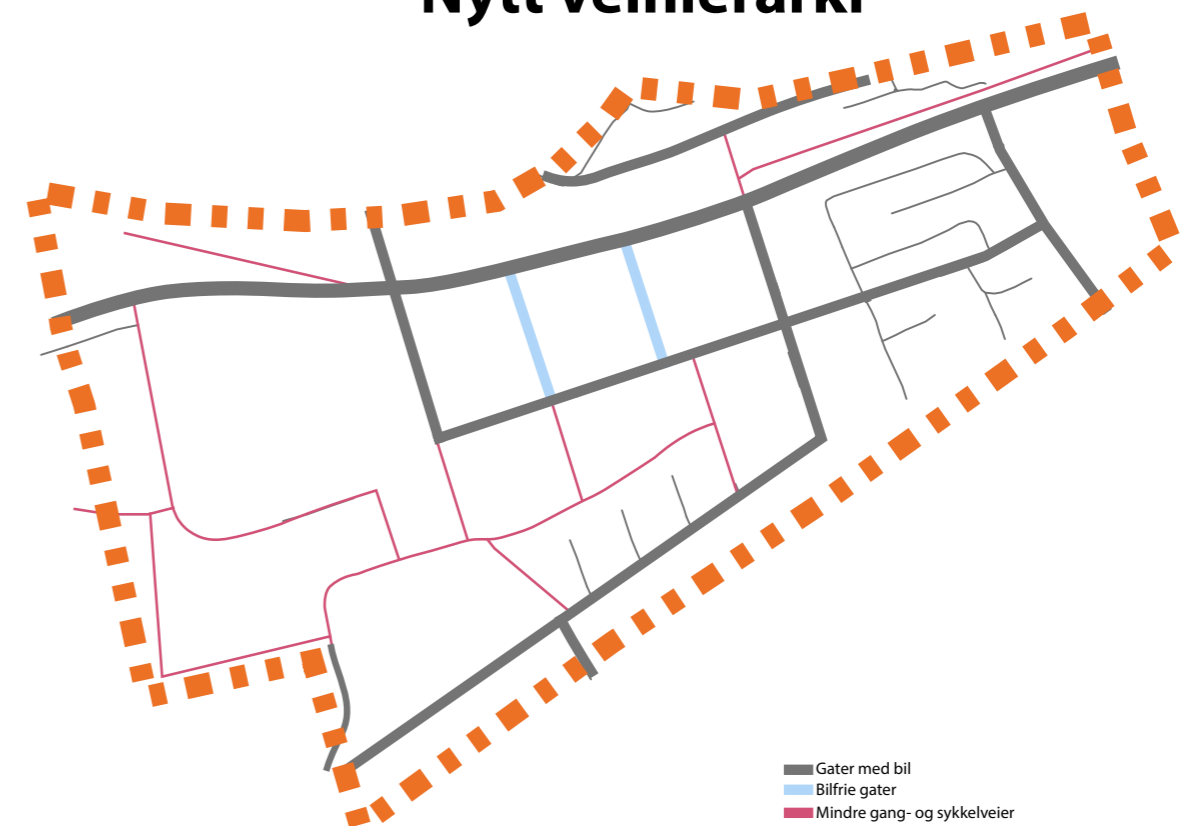

Helhetlige virkemidler

Kunstplan

Nytt vei hierarki

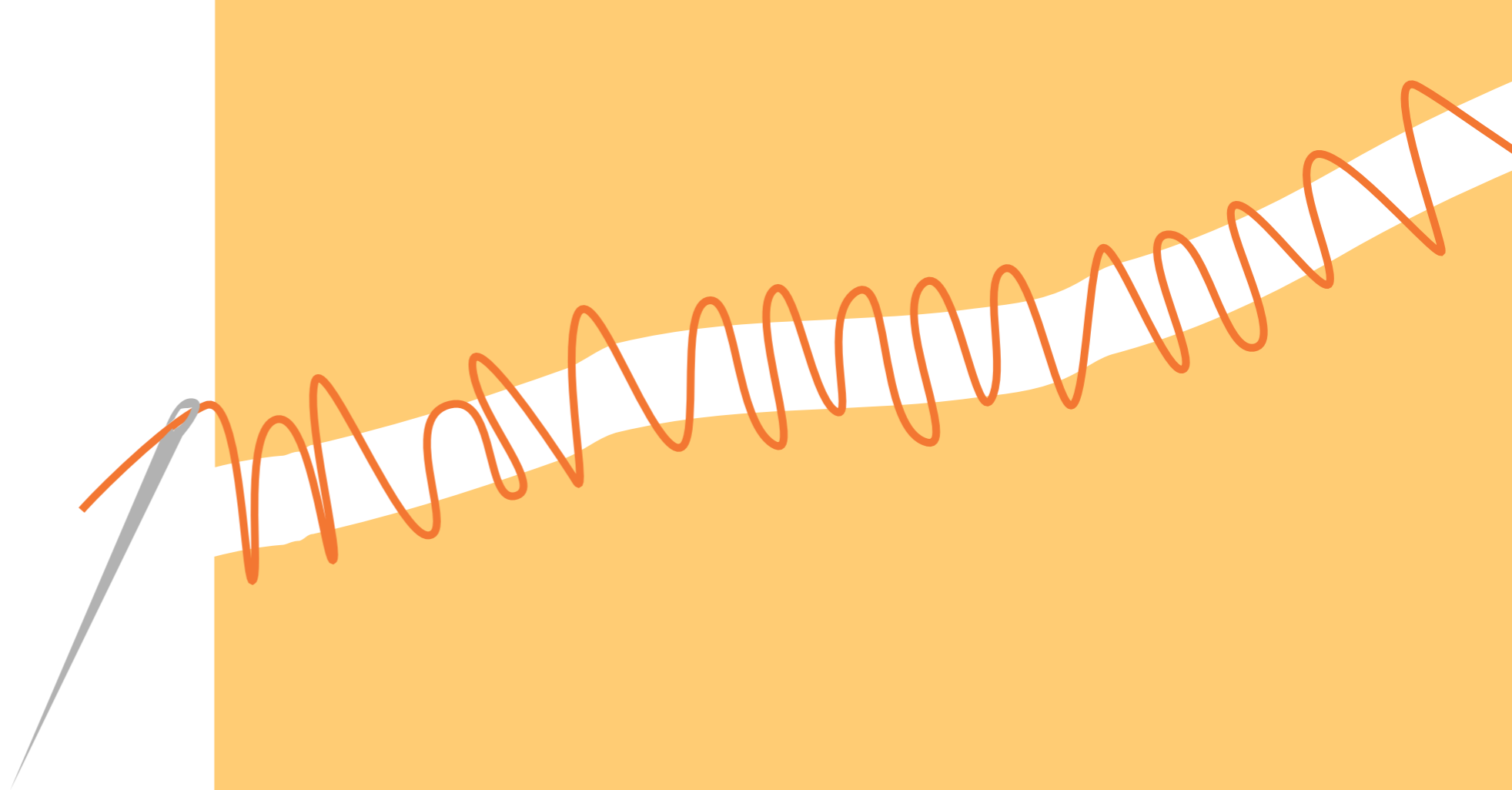
Andre tiltak

- Nedsenking av Trondheimsveien med to meter
- Fjerner broen over Trondheimsveien -> x-kryss i plan
- Nytt veisystem tilpasset myke trafikanter
- Etablering av kvartalsstruktur
- Utvidelse av bebyggelsen -> nye boliger
- Nytt kultursenter
- Etablering av Linderud torg øst for Linderud senter
- Fjerner rundkjøring mellom Linderud og Veitvet
- Treallé fra Linderud senter til Veitvet senter
- Reduserer fartsgrensen fra 60 km/t til 40 km/t

Linderud

“The only way, I think, to combat vacuums in these cases is to rely on extraordinarily strong counterforces close by. This means that population concentration ought to be made deliberately high (and diverse) near borders, that blocks close to borders should be especially short and potential street use extremely fluid, and mix of primary uses should be abundant; so should mixtures in age of buildings. This may not bring much intensity of use right up to the very borders themselves, but it can help confine the vacuum to a small zone”.

- Jane Jacobs (1961)

Kilder

Litteratur

Bydel Bjerke. (2020) *Stedsanalyse Linderud, Sletteløkka og Veitvet*. Bydel Bjerke, Oslo kommune. Tilgjengelig fra: <https://www.bjerkeanalyse.no/>

Jane Jacobs. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York: Random House.

Illustrasjoner

Google maps. (Nov. 2020). Linderud, Erich Mogensøns vei mot Trondheimsveien. Tilgjengelig fra <https://www.google.no/maps/@59.9433606,10.8391445,3a,75y,343.79h,90.99t/data=!3m6!1e1!3m4!1sly8mZE0xm8voOps1gFSORg!2e0!7i16384!8i8192> (Lest 26.04.22)

Hovland, K. M.(2010) *Siemens-bygget* . Teknisk Ukeblad. Tilgjengelig fra <https://www.tu.no/artikler/siemens-selger-hovedkontoret/252432> (Lest 30.04.22)

Høen, R. H. (2020). *Lunden kloster*. Tilgjengelig fra Sta. Sunniva av Selja: Besøk på Lunden kloster (stasunniva.blogspot.com) (Lest 30.04.22)

Johansen, G. *Linderud gård*. Tilgjengelig fra <https://goto-norway.no/index.php/reisemal/ostlandet/severdigheter/linderud-gard> (Lest 30.04.22)

Kartverket. Flybilde. Tilgjengelig fra <https://norgeskart.no>.

Kartdata

Kartdatene er FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Geonorge, mars 2021. Laget av Geovekst.

Ortofoto i UTM32 Euref89 fra 18.4.21 er lastet ned fra Norgebilder, februar 2022. Laget av Geovekst.

